

Póti László

Medvegyev négy iránya

Oroszországban keletről nyugat felé haladva csökken a kommunisták és a nacionalisták száma. A március 2-i elnökválasztáson nyertes Dmitrij Medvegyev a tizenegy időzónát felölelő ország távol-keleti részén a szavazatösszesítés elején valamivel több, mint 66 százalékkal indított (a kommunista Zjuganovnak ekkor majdnem 20, a nacionalista Zsirinovszkijnak pedig 12 százaléka volt), és csak lépcsőzetesen tornázta fel magát 70 százalék fölé. Ezen a politikaföldrajzi érdekességen túl persze bennünket az izgat leginkább, hogy ki is ez az 1999 óta a Kreml alkalmazásában dolgozó, majd 2005-től első miniszterelnök-helyettes Dmitrij Medvegyev?

Nehéz róla határozott véleményt formálni. Nyilvános szereplései alapján nem tűnik karizmatikus politikusnak, nem igazán jó szónok, és inkább alkalmazkodó csapatjátékos, semmint született vezető. Néhány mozzanat azonban mégis ad valamilyen támpontot politikai arcélének megrajzolásához. Először is, nagy hangsúlyt fektet a jogra, ostromozza az oroszországi „jogi nihilizmust”, és a törvény diktatúrájának helyreállítását szorgalmazza. Másodszor, ő a Putyin-tábor legliberálisabb képviselője. Emlékeztet, ahogyan 2003-ban a Hodorkovszkij-ügyben hangos ellenvéleményt fogalmazott meg. A Kreml aktuális sztárfogalmával, a „szuverén demokráciával” – az Oroszországot ért kritikus nyugati minősítésre, az „irányított demokráciára” adott válasszal – kapcsolatban pedig azt fejtegette, hogy ha a demokrácia elé bármilyen jelzőt teszünk, akkor „sajátos mellékíze” lesz, eredeti jelentése eltorzul. Bár formális programmal nem állt elő a kampány során, fellépései során emlegette a bürokrácia csökkentését a vállalkozások alapítása során,

az állam gazdasági szerepvállalásának korlátozását, az adócsökkentést, vagy a több biztosító egészségügyi rendszerre való áttérést, amelyek szintén a liberális megközelítést jelentik meg. Végül pedig fontos jellemzője, hogy nincs titkosszolgálati kötődése, ami civilebb attitűdöt, kevésbé konfrontatív világlátást jelez. A választásokat megelőző egyik utolsó találkozásán programját négy „i” köré jelölte ki, úgymint intézmények, infrastruktúra, innováció és befektetés. Ezt még egy „i”-vel egészítsük ki: a legfiatalabb orosz elnök bevallotta internetfüggő, ami azt is jelzi, hogy a politikusok új nemzedékét képviseli, és lehet, hogy a Putyin rendszeresítette internetes megakonferenciákon túl is szerepet szán a világhálónak politikájának elfogadtatásában.

Külpolitikai téren meglehetősen tapasztalatlan. Beszél ugyan angolul, és még pétervári jogászként kapcsolatba került külföldi befektetőkkel a kilencvenes években, de eddig ritkán képviselte országát külföldön. Ezen kevés alkalom egyike a davosi gazdasági csúcson való részvétele volt, egy másik pedig az, amikor a Gazprom színeiben éppen a választások előtt tárgyalt sikeresen Belgrádban és Budapesten. A külpolitika kialakítása és formálása az orosz alkotmány szerint az elnök kifejezett jogköre, amivel nyilván élni is fog. Valószínűleg visszafogottabb lesz megnyilvánulásaiiban, és ritkábban fog hidegháborús időkre emlékeztető fordulatokat alkalmazni. A gazdasági aspektus azonban vélhetően továbbra is hangsúlyosan jelen lesz Moszkva külpolitikájában, és az orosz nemzeti érdekeket nem fogja puhábban képviselni, mint elődje, annak szellemében, ahogyan a választás napján beszédét befejezte: Hajrá Oroszország. ■